

La poesia de Joan Margarit. Club de lectura.

Sant Cugat, 7 de setembre del 2021

Joan Margarit, la nit estrellada del vers

Ara i sempre

Hi ha una alenada d'hospitalitat

els cap al tard d'estiu:

el més lleial és l'hàbit del silenci

darrera el tel primíssim del capvespre,

un vestigi de blau encara encès

i un pany de llum daurada

a les baranes i teulats més alts.

Encalcinem els murs i bevem vi,

i escoltem música, com han fet sempre

la gent culta de vora de la mar.

Enllà del camí verd, el sol ponent

és una fulla morta a l'horitzó.

(Raquel / La fosca melangia de Robinson Crusoe, 1983)

Dona de primavera

Darrere les paraules només et tinc a tu.

Trist el qui mai no ha perdut

per amor una casa.

Trist el qui mor envoltat de respecte i prestigi.

Jo em crec el que passa en la nit

estrellada d'un vers.

(Edat roja, 1991)

Mira com les gavines d'ales rosa
volen damunt la platja de l'hivern.
Mira les fustes de falcar les barques
i els suros de ralinga, arrossegats
per la ressaca.
Quan els amics que foren generosos
es tornen aspres i desconfiats,
contempla aquesta mar, sigues atent
al seu ressò en la teva solitud.
(**Mar d'hivern**, 1986)

El mar és ple, però jo em passo dies
omplint-lo de mirada. Cal saber-ho fer:
que mai no se n'adoni, com si no el tinguessis
en res tot i la seva immensitat
i el seu saber-se dur i compacte, ric
com la balena, que tot d'una en surt
i que amb un cop de cua els pescadors afona.
No, que romanguí llis, indiferent
a la teva enyorança, a la teva recança.
Ser vell de veritat vol dir saber estar sol.
Estalvia gemecs i fes mes ample el mar.

(Joan Vinyoli, **Domini màgic**, 1984)

Tantes ciutats on havíem d'anar

El nostre somni és fet de ciutats cultes
amb música i cafès hospitalaris,
la majestat d'un port i estacions
de ferro i vidre amb trens brunyits pels vespres
i per la pluja, la mateixa pluja
que ens acompanya en un petit hotel
o des de les finestres d'un museu.
Hi ha recers a l'empara de grans arbres,

gent callada, educada i ben vestida,
i les silencioses llibreries
on els ulls vaguen mentre cau la tarda.

Tantes ciutats on havíem d'anar, oh estimada.
La lluna surt damunt dels ponts de ferro
dels anys quan canvià la nostra llei.
Des de llavors el temps és una pluja
que ens ha amarat igual que una teulada.
Però en la llum del pati hem vist els temples
de marbre blanc i travertí daurat.
Hem trobat, als carrers de petits pobles,
fastuosos estucs de color terra
esgrafiats pel vent. Aquesta casa
del balcó i de l'eixida té una llum
de conversa i refugi. De nosaltres,
el qui quedi tindrà el xiprer i les hores
per fer-li de record i companyia
fins que ens trobem a les ciutats del somni.

(**Mar d'hivern**, 1986)

Primer amor

En la Girona trista dels set anys,
on els aparadors de la postguerra
tenien un color gris de penúria,
la ganiveteria era un esclat
de llum en els petits miralls d'acer.
Amb el front descansant damunt del vidre,
mirava una navalla, llarga i fina,
bella com una estàtua de marbre.
Com que els de casa no volien armes,
vaig comprar-la en secret i, en caminar,
la sentia, pesant, dins la butxaca.
A vegades l'obria a poc a poc
i sorgia la fulla recta i prima
amb la conventual fredor de l'arma.

Presència callada del perill:
vaig amagar-la, els trenta primers anys,
rere llibres de versos i després
dins un calaix, entre les teves calces
i entre les teves mitges.
Ara, a punt de complir els cinquanta quatre,
torno a mirar-la oberta al meu palmell,
tan perillosa com a la infantesa.
Sensual, freda. Més a prop del coll.

(**Els motius del llop**, 1993)

El lector

Entre els objectes del món, entre els pocs
objectes que he agafat, hi ha una tallapapers:
una fulla curta de marfil,
nua per als meus dits, que se'm torna rossa o pàl·lida
segons la llum dels dies i dels llocs.
Fa vint anys que me'l retrobo dins la butxaca,
I no recordo qui me'l va donar.
Oscat: moltes vegades l'he collit de terra
Dins una cambra meva, o bé d'entremig de peus
després de pagar la nit d'un bar.
M'ha obert milers de pàgines: records, mentides
d'uns altres homes (i de ben poques dones).
I no recordo qui me'l va donar.
No sé mentir-me un record més, alguna mà.
(Gabriel Ferrater, **Les dones i els dies**, 1968)

L'oracle

Ets tu d'infant, que dus un pot i esperes
en un escorxador per comprar sang.
Damunt del terra de ciment hi ha uns bancs

*amb les cabres esteses en fileres,
el coll ofert, lligades i belant.
Has col·locat el pot sota una d'elles,
negra i suau. Un home, sense presses,
armat amb un punxó, l'ha degollat.
Com succeïa a Delfos, el missatge
del raig vermell caient a dins del pot
amb el mateix soroll que escoltes ara,
va ser obscur i difícil. Has trigat
quaranta anys a poder-lo interpretar.
Ho estàs fent ara, mentre pixes sang.*